

3. О. Шаров Україна: вибір стратегії управління державним боргом / О. Шаров // Світ фінансів, № 1 (14), березень 2008 р- с. 7-9.

4. Fraser D. R., Rose P. S. Financial Institutions and Markets in a Changing World. / Fraser D. // – Homewood, Illinois, 1987, p. 585

Новицька О.В.

ОСОБЛИВОСТІ МЕТОДИЧНИХ ПІДХОДІВ ДО АНАЛІЗУ ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ

Господарська діяльність підприємств відбувається завдяки організованому, якісному, своєчасному та ефективному управлінню, що являє собою сукупність взаємопов'язаних послідовно здійснюваних функцій. У сучасних умовах господарювання аналіз фінансового стану – необхідна складова процесу управління підприємством. Головним напрямком його практичної реалізації є виявлення можливостей підвищення ефективності функціонування підприємства, визначення перспектив його розвитку.

Метою даної статті є наукове обґрунтування методичних підходів до аналізу фінансово-господарської діяльності, а також дослідження всіх існуючих методів, принципів і методик аналізу фінансово-господарської діяльності підприємства. У практичному плані дослідження має за мету подальше застосування отриманих результатів у процесі підготовки, прийняття й контролю відповідних управлінських рішень і тим самим забезпечення підвищення ефективності функціонування підприємства.

Комплексний фінансовий аналіз, що проводиться на промислових підприємствах, є системою взаємопов'язаних блоків. Правильний підхід до структуризації та складу цих блоків і визначає ефективність здійснення аналізу фінансово-господарської діяльності та, відповідно, ефективність розроблених заходів щодо покращення фінансового стану на підприємстві, а також надасть можливість виявити приховані ланки, що забезпечать конкурентоспроможність, ефективне функціонування і планомірний розвиток у діючій галузевій системі. Саме тому питання удосконалення методичних підходів до аналізу фінансово-господарської діяльності промислових підприємств є досить актуальним в сучасних умовах.

Проблемами оцінки й управління фінансовими ресурсами підприємства займалися зарубіжні і вітчизняні науковці. Серед них Михалицька Н.Я. [1], Сердюк-Копчекчи Ю.В.[2], Даниленко В.А., Поддєрьогін А. М. [3], Філімоненков О.С., Савицька Г.В., Непочатенко О.О [4] та ін.

Аналіз досліджуваних джерел свідчить про наявність різноманітних тлумачень сутності фінансового стану підприємства, а також про відсутність єди-

ної думки щодо визначення цього поняття. Поддєрьогін А.М., Неопчатенко О.О., Філімоненков О.С. та ін. надають визначення фінансового стану, не враховуючи часового періоду або моменту здійснення фінансового аналізу. Тому, у даній роботі пропонується таке визначення поняття «фінансовий стан»: це комплексне поняття, що відображає положення фінансово-виробничої діяльності, фінансової конкурентоспроможності підприємства на конкретний момент і характеризує рівень забезпеченості підприємства відповідним обсягом фінансових ресурсів, необхідних для здійснення ефективної господарської діяльності та своєчасного здійснення грошових розрахунків за зобов'язаннями. Визначивши фінансовий стан на певний момент часу постає необхідність визначення ефективності та результативності підприємства за певний період часу. Тому у даній роботі пропонується наступне визначення поняття «фінансові результати» - це комплексне поняття, що відображає положення фінансово-виробничої діяльності, фінансову результативність та ефективність підприємства за певний період, узагальнює усі результати господарської діяльності та надає комплексну оцінку ефективності цієї діяльності. Наведені визначення дають змогу визначати час (період або конкретний момент часу) здійснення аналізу фінансово-господарської діяльності підприємства, це полегшує пошук причин виникнення фінансових криз на підприємстві, адже від періоду виникнення проблеми залежить швидкість її вирішення.

Проведені дослідження літературних джерел і практики здійснення аналізу фінансово-господарської діяльності підприємств дають можливість зробити висновок, що в даний час існує багато методів та прийомів аналізу фінансово-господарської діяльності, які класифіковано у відповідності до їх використання, що дають можливість проводити глибокий аналіз та давати оцінку фінансових результатів діяльності підприємств [6; 7; 8].

Для своєчасного виявлення «вузьких місць» у фінансово-господарській діяльності підприємств потрібний такий підхід до аналізу, який повністю висвітлить проблемні місця у фінансовій діяльності підприємства та допоможе визначити причини виникнення цих проблем. Саме дослідження періоду виникнення проблем у фінансово-господарській діяльності підприємства дозволить визначити характер кризової ситуації підприємства та її складність в залежності від здійснюваного періоду.

На основі проведених досліджень та понять, що були визначені вище, пропонується для аналізу фінансово-господарської діяльності підприємств застосовувати методіку, яка враховує часовий період здійснення аналізу. Дана методика передбачає використання загальноприйнятих показників оцінки фінансового стану, але при цьому пропонується розглядати їх в розрізі часового періоду та передбачається розмежування показників на два блоки:

- 1) показники оцінки фінансового стану, які характеризують фінансові показники на певний момент часу;
- 2) фінансові результати, що визначають діяльність підприємства за певний період (див. рис. 1).

В першому блоці розраховуються показники, які характеризують фінансову стійкість, ліквідність, платоспроможність, структуру активів та оптимальність структури джерел фінансування та ін., які показують фінансовий стан на певний момент часу. В другому блоці (фінансові результати) розраховуються показники, які підводять підсумки діяльності підприємства за певний період і за допомогою їх можна оцінити результативність і ефективність роботи, показники ділової активності, порівнювати динаміку виручки і прибутку та інше.

Рисунок 1. Порівняльна характеристика пропонованого методичного підходу та загальноприйнятого підходу до оцінки фінансово-господарської діяльності підприємства

Даний підхід дає можливість виявити слабкі місця, виявити момент, з якого почалися негативні зміни у фінансовому стані та оцінити фінансову діяльність підприємства за певний період для змоги узагальнення фінансово-господарської діяльності підприємства та запобігти у майбутньому настанню кризового стану. Тобто, така методика ефективно визначає критичні точки фінансової стійкості промислових підприємств.

Фінансово-господарська діяльність підприємства визначає його конкурентоспроможність та потенціал, є головним двигуном при формуванні достатнього рівня прибутку, саме тому важливо вміти вчасно виявляти проблеми, що ви-

никають у фінансовому стані, щоб уміти вчасно їх уникнути. Результат правильної оцінки фінансового стану та фінансових результатів призводить до активізації всіх сфер діяльності підприємства, забезпечує отримання максимального прибутку та ефективно управління капіталом. Запропонована методика дає змогу виявляти проблеми в залежності від часу їх виникнення, це полегшує пошук причин виникнення фінансових криз на підприємстві, адже від періоду виникнення проблеми залежить швидкість її вирішення.

Перспективи подальших досліджень передбачаються у визначенні тривалості усунення фінансових проблем або часу виведення підприємства з фінансової кризи залежно від часу або періоду їх виникнення.

Література

1. Михалицька Н.Я. Механізм визначення ознак та ймовірності банкрутства підприємств//Вестник Национального технического университета.2009.- №1.
2. Сердюк – Копчекчи Ю.В. Модель діагностики фінансового потенціала промислового підприємства.// Финансы, учет, банки. -№13,2007г.-с 92-102.
3. Фінанси підприємств: Підручник/А.М. Поддєрьогін, М.Д. Білик, Л.Д Буряк та ін.; - 6-е вид., перероб. Та доповн.. – К.: КНЕУ, 2006.–552 с.
4. Непочатенко О.О. Фінанси підприємств. Навчальний посібник. –К.: Центр учбової літератури, 2011 – 328 с.
5. Філімоненков О.С. Фінанси підприємств: Навчальний посібник. – К.:Кондор, 2007. – 400 с.
6. Шморгун Н.П., Головка І.В. Фінансовий аналіз. Навчальний посібник. – К.: ЦНЛ, 2006. – 528 с.
7. Жолонський Є. Фінансово-економічний аналіз бізнесу промислових компаній. – Х.: Фактор, 2007. – 320 с.
8. Шиян Д.В., Строченко Н.І. Фінансовий аналіз:Навчальний посібник. – К.: вид-во А.С.К., 2003 – 240 с.